Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: isabella.jonefjall@regeringskansliet.se;
kn.rs@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av promemoria med förslag om ett nytt system för miljösanktionsavgifter

Er beteckning: KN2026/01561

Sammanfattning

Med utgångspunkt i effektiviteten att kommunen som tillsynsmyndighet redan har kännedom om verksamhetsutövaren och är insatt i ärendet avstyrker Länsstyrelsen Skåne (nedan Länsstyrelsen) det förslag som föreslås avseende att rörliga miljösanktionsavgifter ska prövas av länsstyrelsen om tillsynsmyndigheten är en kommunal nämnd. Ett nytt system där man inför rörliga miljösanktionsavgifter skulle medföra en betydande förändring för länsstyrelserna, dels kopplat till resurser, dels i rollen som tillsynsmyndighet enligt miljöbalken.

Om förslaget antas ser Länsstyrelsen ett behov av översyn av storleken av den timavgift som ska täcka statens kostnader för prövning och tillsyn.

Länsstyrelsen ser även behov av att vägledning om handläggning av rörliga miljösanktionsavgifter finns tillgänglig innan ett nytt system för miljösanktionsavgifter träder i kraft.

Länsstyrelsen ser även behov av att fasta miljösanktionsavgifter ses över.

Länsstyrelsens synpunkter

Föreslagen finansiering och vem som prövar

Utredningen föreslår att länsstyrelsen ska få en möjlighet att ta ut en timavgift med 800 kr för att finansiera prövningen av dessa ärenden. Det anges att någon ytterligare finansiering inte bedöms

behövas i det här skedet. Länsstyrelsen noterar dock att föreslagen timavgift är lågt räknad i jämförelse med kommunal timtaxa. Enligt 31 § förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion är dock inte denna avgiftsinkomst uppräknad som en avgift som får disponeras av länsstyrelsen. Timavgiften behöver i stället tillfalla respektive länsstyrelse som handlägger ärendet om förslaget antas. Därutöver ser länsstyrelsen ett behov av en årlig översyn av timavgiften.

Även om en timavgift för handläggning av miljösanktionsavgifter införs medför alltså inte detta per automatik ökade resurser eller avgiftsfinansiering, såvida man inte även ändrar i förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken (FAPT). Län som har många kommuner med en aktiv tillsyn kommer sannolikt få in många ärenden om rörlig miljösanktionsavgift för handläggning, och därmed ett omfattande utredningsbehov, utan att nödvändigtvis få motsvarande kompensation i resurser.

Utöver själva prövningen kommer förslaget även medföra att resurser tas i anspråk för att besluta om avgiftsdebitering och administration. Lösningen med att prövningen ska finansieras genom timavgift riskerar därför att inte vara tillräcklig eller effektiv. Vi ser även en risk i att både kommun och länsstyrelse kan ta ut en avgift för handläggning och prövning av miljösanktionsavgift, då det kan leda till att verksamhetsutövaren får betala en högre avgift eftersom ärendet hanteras av två myndigheter.

Vi vidhåller att det vore mer effektivt om kommunen beslutar i dessa ärenden. Som tillsynsmyndighet är kommunen redan insatt i ärendet och har kännedom om verksamhetsutövaren. Förslaget medför dubbelhantering när ärendet ska lämnas över från kommun till länsstyrelsen. Utredningen lyfter själv på sidan 101 att det skulle vara mer effektivt att fullt ut behålla beslutsfattandet hos tillsynsmyndigheten. Utredningen bedömer att det dock finns en stor risk för bristande kompetens hos kommunerna och skiftande rättstillämpning. Detta bör kunna lösas genom Länsstyrelsens tillsynsvägledning.

Behov av vägledning

Länsstyrelsen ser utmaningar i att införa en rättvis och nationellt likriktad bedömning för rörliga miljösanktionsavgifter. I avsnitt 6.2.4 i promemorian finns förslag till bedömningsgrunder som ska beaktas vid prövning och kriterier på särskild hänsyn vid bedömning,

samtidigt som det på sidan 52 framgår att det är upp till den beslutande myndigheten att i det enskilda fallet göra en sammanvägd bedömning av vilket genomslag olika omständigheter ska få.

Länsstyrelsen ser därmed en risk för olika bedömningar och att det finns ett behov av framtagande av vägledningsmaterial för tydliga riktlinjer av bedömningsgrunder innan ett nytt system träder i kraft.

Fasta miljösanktionsavgifter

Det har inte rymts inom promemorians uppdrag att se över storleken på fasta miljösanktionsavgifter. Länsstyrelsen ser emellertid att de fasta miljösanktionsavgifterna behöver ses över, i syfte att dessa ska kunna fungera mer avskräckande i enskilda fall.

Notering om felaktig information

På sidan 10, 3 § punkt 2 hänvisas till upphävd avfallstransportförordning. Gällande förordning är förordning om transport av avfall (EU) 2024/1157.

På sidan 22, 13 § anges 5 000 kr. Idag är miljösanktionsavgiften på 10 000 kronor kopplat till 8 kap. 12 § i förordning (2012:259) om miljösanktionsavgifter. Vidare har inte 9 a § i 8 kap. förordning (2012:259) om miljösanktionsavgifter följt med i promemorian och har lett till att efterföljande paragrafer inte angetts rätt.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av vikarierande länsöverdirektör Marie Edman Ljungholm med miljöhandläggare Christel Mårtensson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Sofie Nydemark medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post skane@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Skåne, 205 15 Malmö, eller ring vår växel 010-224 10 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/skane.

Du kan läsa om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/skane/personuppgifter